

MENS en MAGIE.

Wanneer wij zeggen magie, dan bedoelen wij daarmee het onredelijke element in de mens en het onverklaarbare element in zijn omgeving. Daar waar deze twee samentreffen ontstaat een in feite een imaginaire wereld waarbij oorzaak en gevolg, daar zij niet erkend worden, beiden een miraculeus effect hebben. In de oudheid was de mens magisch ongetwijfeld sterker gericht dan in deze dagen. Wanneer wij ons realiseren hoe in de oertijd, althans van nu uit gerekend, de mens stond te midden van een wereld vol van ongekende krachten waarbij niets, maar ook werkelijk niets helemaal verklaarbaar was, dan is ook begrijpelijk dat die mens de verklaring zoekt in een personificatie van het onbekende om op deze wijze daarmee contact op te kunnen nemen en op deze wijze daarmee a.h.w. te kunnen spreken en eventueel werken. Onder de oude vereringingen die wij aantreffen is bv. de Heilige Moeder. Er is zelfs een tijd geweest dat nageslacht een kwestie was die niet in een oorzaak en gevolg verhouding volledig erkend werd. Het is van daaruit ook begrijpelijk dat vele erotische rituelen bestaan hebben in die tijd. Men wist dat deze rituelen een kans op rijkelijk nageslacht boden voor de stam. Op dezelfde wijze zien wij het werk van de chamaan, de man die met bezweringen, klanken, kronkelingen probeert om de stemmen van voorouders of onbekende krachten te doen spreken; de mens ook die uitmaakt welke delen van de wereld veilig en welke niet veilig of taboe zijn. Het is vanuit deze wereld dat ook u bent gekomen en geslacht na geslacht is de neiging om het onbekende te personifiëren overgebracht. Zeker de Goden van een wat latere tijd zijn symbolen geworden voor werkingen van de natuur en de mens lacht er misschien een beetje om, wanneer het hem goed gaat. Wanneer het hem slecht gaat, dan grijpt hij weer terug naar die Goden, omdat het voor hem het enige middel is om de bovennatuurlijke krachten, de niet begrepen krachten, in werking te stellen.

De magie van de mens is opgebouwd op een paar eigenlijk heel simpele principes: het eerste is: Alles is bezielde, alles heeft een eigen leven, wij moeten met alles in harmonie zijn en wanneer dat niet gelukt, dan kan de natuur en kunnen zelfs voorwerpen ons vijandig worden.

De tweede stelling is: Er is een wereld boven ons met machten die onze eigen wereld domineren. Wanneer wij een situatie nabootsen, die wij in de wereld boven ons wensen, zo wordt die daar herhaald en bereiken wij dus een ingrijpen van hogere krachten of Goden in overeenstemming met datgene wat wij doen.

Een derde vorm van magie, die van wat latere origine is overigens, is: Wanneer ik een entiteit ken (de naam speelt daarbij een belangrijke rol) zo kan ik deze, omdat die naam zijn wezen vertegenwoordigt, bevelen geven. Ik moet de sterkere zijn, maar kan die ander richten. Ik kan de ongezien krachten gebruiken om van mij uit en voor mij te werken.

Deze stellingen hebben in de loop der tijden allerhand, vaak wat fabuleuse

uitdrukkingen gekregen.

Een van de meest bekende magische boeken, waar men totop deze dagen over spreekt bv. is de reeks werken die aan Hermes Thoth worden toegeschreven. De mensen realiseren zich niet dat, zelfs in deze dagen, één mens een dergelijke bibliotheek nooit zou kunnen schrijven. Men realiseert niet dat de bijna 14.000 werken die in de loop der tijden aan Thoth zijn toegeschreven, stammen uit zeer verschillende tijdperken en dat de daarin uitgedrukte visie vaak zeer tegenstrijdig is. Maar in deze werken wordt het magisch denken van de Goden wereld steeds duidelijker uitgedrukt. Het heeft a.h.w. de waarheid die bij een priestergraf is gevonden: voorwaar ik zeg u, zoals het boven is is het beneden, zoals het beneden is is het boven. Het is een heel vrije vertaling, maar het is voldoende om aan te duiden wat ik bedoel. Er wordt steeds meer een gelijkvormigheid geboren in het denken van een mens, tussen de onbekende bovenwereld en zijn eigen wereld. Steeds meer ook gaat hij denken aan het leven in die andere wereld. Wanneer wij de dodenboeken en de commentaren daarop nagaan, en dan kunnen wij nog kiezen uit de Thibetaanse of de Egyptische, (er bestaat ook nog een Peruaans, maar dat is niet bekend geloof ik, of vertaald) dan komen wij tot de conclusie dat die mens daar ingaat in een wereld die, op enkele details na, beantwoordt aan de wereld die hij verlaat. De mens neemt van de wereld dingen mee om ze te gebruiken in de andere wereld; hij gelooft in de mogelijkheid stoffelijke waarden a.h.w. te transmuteren naar die andere wereld, naar het hiernamaals. En naarmate voor de mens het leven belangrijker wordt, wordt ook de dood belangrijker. Het is bv. opvallend dat in Egypte de cultus van de dood en de doden het hoogtepunt bereikt op het ogenblik dat de beide rijken al een zeer hoge ontwikkeling hebben en dat daar hogere standen aanwezig zijn die, zeker in de termen van die tijd, toch wel een heel prettig leven hebben. Het is eveneens opvallend dat, op het ogenblik dat er strijd is of geweld, godendiensten en inwijdingsdiensten opgang doen. De Romeinen trekken uit over de wereld; zij brengen niet alleen hun eigen Goden mee, dat zou nog begrijpelijk zijn, maar juist in het leger blijkt dus zéér sterk een bepaalde inwijdingsdienst te bestaan. Een inwijdingsdienst die overigens blijkt uit te gaan van de vier elementen. Er zijn namelijk meer vormen van inwijding bekend; dit is er maar één van. Zien wij naar de inwijdingen zoals die bv. in Griekenland bestonden, dan vinden wij ook daar elementen van inwijdingen in een crypte vaak, ondermeer in de beroemde tempel van de zeegod, Daarnaast vinden wij ook natuurinwijdingen die in feite neerkomen op een mogelijkheid voor de mens om zichzelf te ontladen, zijn spanningen van de samenleving weg te laten vloeien en daarvoor in de plaats: te komen tot een harmonie met de Goden en Hogere weten en daarmee, want dat mogen wij niet vergeten, een Hogere bekwaamheid. Het gaat de mens ergens altijd weer om die bekwaamheid, maar op het ogenblik dat die bekwaamheid normaal is geworden, behoudt hij de leer bijen hij tracht daaraan een nieuwe inhoud te verbinden. Een typerend voorbeeld is de chemie. Wanneer wij de chemie ontmoeten, en laten wij dan Egypte ook maar weer nemen, alhoewel wij met evenveel recht

geloof ik naar Ninevé of Babylon kunnen gaan, dan ontdekken wij dat deze eerste magie hoofdzakelijk een kwestie is van kleurstoffen mengen van schoonheidsmiddelen vervaardigen en daarnaast dus ook een poging om het uiterlijk der dingen te veranderen. Het maken van schijn-goud is een recept dat, wanneer wij de bronnen mogen geloven, stamt uit ongeveer 900 à 1.000 vóór Christus. Die kennis is dan mystiek; zij gaat gepaard met toverspreuken omdat de mens niet weet wat voor werkingen hij tot stand brengt. Wanneer hij wat meer gaat leren en de samenhangen beter inziet, dan komen wij dus tot de werken van de arabieren en de tijd van de Kalifaten, er werden werken geschreven waaronder standaard werken van honderd delen zelfs, die de chemie behandelen. De naam daarvan is overgeleverd want het grootste standaard werk heet *Elchemaya*, wat later Alchemie is geworden. Maar nu is de chemie, zoals zij bestaat en zoals zij erkend is dus, niet interessant meer. De mens gaat dus verder op basis daarvan, hij behoudt een bepaalde filosofie bij en komt tot het experiment. Het experiment van de alchemisten bv. voer tot heel veel eigenaardige ontwikkelingen. U hebt daar niet alleen het buskruit aan te danken en het koken "au bain Marie" (een uitvinding van Marie de Jodin, een vrouw van waarschijnlijk Griekse origine, levend rond ongeveer vierhonderd na Christus), maar wij hebben daarnaast ook te danken: de zuivering van vele elementen, het gebruik van Borax en aan de andere kant bv. ook arsenicum is een van de uitvindingen die ook uit de alchemisten keuken stamt. Deze mensen werken dus toe naar iets, naar een beheersing. Ik geloof dat je overal, waar een magisch element een rol speelt moet stellen: dat de mens hier in feite werkt aan een erkenning van het onbekende. Maar gelijktijdig heeft hij een enorme behoefte om dat bekende te verwaarlozen. De wereld die er is ligt achter hem; hij neemt die aan als normaal, hij kan daarin zijn meerwaardigheid, zijn belangrijkheid, zijn grootheid niet tot uiting brengen en zo probeert hij dus steeds weer het onbereikbare waar te maken.

U zult zeggen: Dat gebeurt vandaag en dat noemt men geen magie, ik weet het. In deze tijd noemt men het wetenschappelijke filosofie, daar men uitgaat van bewezen feiten en op grond van die feiten veronderstellingen baseert, die dan weer de mogelijkheid inhouden om experimenten te doen en, wanneer je geluk hebt, te bewijzen wat je hebt gepostuleerd. Maar de mens van vandaag gelooft ook in het onbekende. Hij staat in een wereld waarin hij zichzelf niet thuisvoelt. En dat blijkt voor de relatie: mens-magie een zéér belangrijke te zijn. Een mens die leeft in een milieu, waarin hij helemaal thuis is, waarin hij redelijke kennis heeft van zichzelf en van zijn omgeving, doet in verhouding weinig aan magie en zal ten hoogste er een religie op nahouden. Maar op het ogenblik dat de mens dus geconfronteerd wordt met een wereld die wisselvallig is, waarin hij, ondanks alle schijn van zekerheid misschien, zelf niet meer weet waar hij naartoe moet gaan dan grijpt hij weer naar het magisch denken en naar het magisch experiment. Dit is het eerste en misschien wel het inleidend deel van mijn betoog. Mag ik u vragen of u het daarmee, in grote lijnen, eens kunt zijn?

Dan ga ik over naar het tweede punt:

Indien wij nu eens de stoutmoedigheid hebben van een Einstein bv. en zeggen dat tijd een dimensie is, dan is de mens een méér dimensionaal wezen dan hij veronderstelt; hij leeft in één dimensie méér dan die welke hij kan zien. Dit is een onbekende wereld die ergens toch volkomen reëel moet zijn. Ga daarvan uit en dan wordt duidelijk waarom de mens zo enorm veel belangstelling heeft voor de toekomst, waarom de mens op bepaalde ogenblikken van zijn leven met zo'n grote intensiteit teruggrijpt naar zijn eigen verleden. Het is ook weer een poging om je te oriënteren in het onbekende. En wanneer wij de mensen dan zien, die verslaafd zijn aan astrologie, vooral aan de slechtere soort (er is nog een goede soort ook) dan lijken die mensen misschien dwazen maar in feite zoeken zij houvast te krijgen in een onbekend deel van hun bestaan. Die mens, wanneer hij vierdimensioneel zou bestaan, moet meer eigenschappen bezitten. Hij moet eigenschappen bezitten die driedimensionaal niet onmiddellijk merkbaar zijn. Indien wij nog verdergaan, u weet er zijn hoel veel dimensies al gepostuleerd buiten de drie bekende, dan moeten wij zelfs aannemen dat die mens een totaal ander bestaan heeft, naast het door hem gekende. Indien dit mogelijk is dan wordt ook begrijpelijk hoe bv. een theosoof en mysticus (Lebbieter ?) een reis gaat maken naar de kern van een atoom. Wij denken dan dat hij origineel is, het blijkt echter dat een vroeg chinese dichter iets dergelijks heeft gedaan, want hij droomt dat hij in een stofje komt te midden van zonnen, werelden en hij beschrijft daar iets wat met enige aandacht voor zijn dichterlijke uitdrukking zou kunnen lijken op een waterstofatoom, als de kern van zijn belevingen. Overigens, later wordt dat herhaald op een andere manier in het chinese sprookje over de mierenwereld.

Maar dit is niet hetgeen waar ik u wil op wijzen. Wél op dit: De mens heeft mogelijkheden tot herkennen die hij niet redelijk kan onderbrengen. Er zijn voortdurend belevingen in je, flitsen in je, die niet in een rationeel verband onder te brengen zijn en die niet zonder meer uit emotionele en materiële oorzaken te verklaren zijn. Het is gemakkelijk om, zoals sommige mensen doen, dan aan te nemen dat je leven voor je geleefd wordt en dat je eigenlijk geen enkele mogelijkheid hebt om je daaraan te onttrekken. Maar aan de andere kant zijn er zoveel dingen die ertegen pleiten dat deze uitleg, mijns inziens, eerder een uitvlucht is. De mens heeft wel degelijk een bepaalde vrijheid van wil en wat meer is, hij kan, door het opvangen van elementen, bv. van de toekomst, zijn eigen gedrag wijzigen en daarmee, ten aanzien van het visioen, de toekomst wèjzigen. Nu kan men zeggen: Die toekomst is niet reëel gewijzigd! Dan stel ik daar tegenover de gedroomde toekomst omvatte mogelijkheden die wel degelijk in overeenstemming waren met de feitelijke positie van de persoon. Wij komen dan dus terecht op het terrein van de para-psychologie, zoals u zult begrijpen. Het terrein van de onbewuste voorkennis of voorwetenschap van de mens. Niet iedereen bezit ze misschien in gelijke mate, bijna iedereen heeft er in zijn leven wel enige ervaring van.

De mens die hiermee werkt, werkt magisch. Laten wij dat goed begrijpen; Hij

werkt met verhoudingen van oorzaak en gevolg waar hij geen relatie tussen kan leggen; hij kan niet zeggen waarom. Hij kan ten hoogste zeggen dat het verschijnsel optreedt. En dan blijken soms heel eigenaardige dingen voor te komen. Een typisch verschijnsel bv. in de laatste reeks van onderzoekingen, bij telepathische proeven in de Sov'jetunie, waar men zich op dit moment althans nogal bezighoudt met de zogenaamde paranormale aspecten, bleek dat iemand, ^{die} zéér toevallig, onder een statische lading was komen te staan en dat zelf niet wist, zijn proef afwerkend, niet alleen de proefpersoon nr. 2 (contactpersoon) bereikte maar daarnaast bij vele technici van dat onderzoekinstituut, of laboratorium dus, eveneens ongewone beeldontvangst verwekte. Kennelijk was er een samenhang tussen: statische lading en gedachtenprojectie in dit geval. Maar wanneer wij dat nu eens aannemen als een feit; het is nog niet bewezen men moet die proef nog vele malen herhalen voor dat het definitief vaststaat. Maar laten wij dat eens aannemen, dan zouden wij dus ook moeten stellen: dat wanneer de lichtelectriciteit rond de mens zeer hoog is en hij dus zelf ook de neiging heeft om een statische lading op te nemen, of wanneer hij kleding draagt waardoor zijn eigen statische lading vergroot wordt, eveneens een mogelijkheid zeker in deze tijd, dat hij dan dus tot grotere telepathische prestaties in staat zou zijn. Maar nu vraag ik u: Wanneer nu een oudmagisch boek een kleed van zuivere zijde voorschrijft voor een magiër (witte zijde overigens) terwijl hem bovendien wordt opgelegd om zich volledig te reinigen en dan nog te vasten ook en dan een grote reeks bewegingen worden ingeschakeld in het magisch ritueel, of wij hier niet te maken hebben met een vergelijkbaar iets? Zijde, ten aanzien van de menselijke huid, kan zeker bij wrijving, statische lading veroorzaken. Het ritueel dat beschreven wordt duurt tamelijk lang, ongeveer drie uur, omvat dus naast een hele reeks gebeden en eenvoudige handelingen, op de duur een soort schermpartij, waarbij zowel gebruik wordt gemaakt van geestenzwaard en geestendolk, waarna dus met enorm clamor een bepaalde bezwering wordt uitgeroepen. En men zegt daarbij dat het erg belangrijk is dat men alle aanwijzingen opvolgt en dat daar resultaten mee te behalen zijn. De mens van tegenwoordig zal daarom waarschijnlijk glimlachen. Maar wanneer die mens inderdaad die lading heeft, wanneer zijn totale concentratie op één punt inderdaad een uitzending van gedachten of andere krachten tengevolge kan hebben, dan zouden wij ook moeten aannemen dat hun werkzaamheid zonder meer verklaarbaar is. Er is een samenhang aan te tonen, ook al weet men niet precies hoe het werkt. Ik dacht dat je daar een punt hebt dat zeker de aandacht waard is. Veel van datgene dat wij in de oudmagische boeken vinden, is in feite ontstaan van bijkomstigheden en reeks acties die, in het kader van nu bestaande proefnemingen (ik denk aan de kaartprojectie van Rijn) dus eveneens voorkomen. Wij zien dat in bepaalde oudindische praktijken, waarbij de mens zich door het beschouwen van een bepaald kleurbeeld, van de werkelijkheid tracht te onttrekken (een magisch pogen volgens mij) contact ook te krijgen met een andere wereld, hij eigenlijk iets doet wat wij, bij hypnosepraktijken bv. zien. Er is een vorm van zelf hypnose. Al deze dingen bij elkaar doen mij veronderstellen dat datgene wat men magie noemt, niet

alleen maar een wetenschap is, maar dat een sterke relatie bestaat tussen de wetenschappen en de magie, waarbij de magie echter in vele gevallen uitgaat van nog niet, of niet voldoende, erkende principes.

Dit was het tweede gedeelte. Ik hoopte u duidelijk te maken dat magie niet zonder meer belachelijk is, dat zijnergens een achtergrond kan bezitten. En nu zou ik de mens graag willen beschouwen in het magische werk dat, naar ik meen, toch ook erg belangrijk is.

Indien een mens, met het geheel van zijn krachten en volledige inzet van zijn persoonlijkheid, zich richt op het verwezenlijken van een bepaald doel, dan zal hij dit doel gemakkelijker verwezenlijken wanneer hij in zijn bestreving zelf harmonisch is. Je ziet twee dingen naast elkaar. Een mens is niet harmonisch, hij is in zichzelf verward, gespleten, schizofreen misschien en hij probeert magisch iets te bereiken, of hij probeert door enorme krachtsinspanning en concentratie iets te bereiken, dan zien wij dat hij zichzelf tot mislukking doemt, dan valt alles tegen, dan gaat niets helemaal goed, dan begrijpt niemand hem. Daar tegenover zien wij de mens die met diezelfde inzet en concentratie, maar niet tegen zichzelf verdeeld naar een doel streeft en die dat verwezenlijkt, eigenlijktegen alle waarschijnlijkheid in,-

De mens van heden zal, ondanks zijn vorming, en ondanks het feit dat hij vaak een zeer beperkt geloof heeft, in staat zijn om dingen te bereiken die niet in een normale toevalsrekening waarschijnlijk zijn. Die afwijking kan misschien een paar procent positief zijn bij de één, zij kan tientallen procent positief zijn bij de ander, maar zij komt voor en zij is, onder zekere condities, zelfs aantoonbaar. Dan vraag ik mij af waarom de mens niet probeert om die geestelijke krachten beter te gebruiken. Ik meen dat je in deze maatschappij geconfronteerd wordt met twee tegenstrijdige elementen. Men heeft de neiging alles te verbaliseren, alles in woorden vast te leggen; de formule, het voorschrift, de vastgelegde theorie zijn dermate belangrijk geworden dat men zich daar a.h.w. weerloos aan overgeeft, zonder misschien te beseffen dat zij eveneens een beperking van de eigen mogelijkheden betekenen.

De andere mens verwerpt het geheel van het vastgelegde zonder meer; hij wil misschien een alternatief, om een tegenwoordig nogal eens gehoorde term te gebruiken. Hij wil een wereld waarin deze in woorden vastgelegde zaken in feite niet meer gelden en daarvoor in de plaats dingen komen, die hij emotioneel aanvoelt en die hij veelal niet eens, of ten hoogste zéér eenzijdig, tot uiting kan brengen.

Wanneer die mens nu eens zou leren om zijn doel te kiezen uit het bestaande, dit te isoleren uit het geheel van in woorden vastgelegde theorieën en zich daar met alle geweld op te werpen a.h.w., te concentreren, dan geloof ik dat hij hierdoor de mogelijkheid zou hebben nieuwe samenhangen te vinden, die in het begin alleen vanuit hemzelf bestaan, maar die later naar ik meen, méér geconcretiseerd kunnen worden. De voorbeelden van beheersing van het lichaam door suggestie zijn meerdere malen besproken, zodat wij rustig kunnen stellen: Een mens die, onder welke omstandigheden dan ook, een sterke suggestie ondergaat ten aanzien van de

functie van zijn lichaam, zal deze suggestie vaak omzetten in een lichamelijke werkelijkheid en zelfs, wanneer hij daarin niet slaagt, zal veelal een verandering in de functie van zijn lichamelijkeheid te constateren zijn. Een bekend voorbeeld: Medicatie: patient reageert niet gunstig op een bepaalde therapie, een bepaalde medicatie; hij komt onder de invloed van een suggestor, die overigens medisch absoluut niet bekwaam hoeft te zijn, plotseling blijkt de reactie veranderd te zijn, de therapie slaat aan, soms in delen, soms in het geheel, de medicatie die praktisch geen effect had, blijkt plotseling wel effect te hebben; omstelling van het denken! Als deze omstelling aanvaardbaar is voor u, dan zult u daar aan toe moeten voegen dat een dergelijke omstelling ook kan gebeuren zonder dat daarbij een reactie op medicijnen, op een therapie bv., noodzakelijk is. Dan moeten wij nog verdergaan en stellen dat deze suggestie dus een verandering in het geheel van die mens teweeg kan brengen. Er is een aardig experiment gedaan de laatste tijd. U weet dat er bij sportlieden nogal erg tegen doping wordt geageerd en gecontroleerd. Door een toeval hoorde ik van een collega dat men aan bepaalde sportlieden, met de suggestie dat het een doping was, een kracht en energiegevend doping, een mengseltje verstrekte van wat suiker, wat meel en ik meen een beetje bitterzout. Het juiste recept kan ik niet geven, maar het was in elk geval niet erg werkzaam. Het resultaat was dat deze mensen zich praktisch "high" gevoelden, dus verheven boven hun normale vermogens en werkelijkheid, het bleek dat zij de onzorgvuldigheid vertoonden die vaak met het gebruik van bv. Enphitamine gepaard gaat en dat zij daarnaast ook de veel grotere en langdurige prestatie wisten op te brengen. Typierend was in dit geval verder dat zij ook de uitputting, die normaal na zo'n doping te constateren is, vertoonde. Toen werd hen een dergelijk middel gegeven met een andere kleurstof en de suggestie dat zij hier geen effect van zouden ervaren, na de wedstrijd, en wederom werd hetzelfde effect geconstateerd. Nu echter waren zij wel energie en kwamen zij, onmiddellijk na de wedstrijd, tot een zeer prettig normaal gedragspatroon terug. Ook slaapmatilijkheden, die de eerste keer bij sommigen waren opgetreden, bleven uit.

Wanneer ge nu zo'n experiment beziet dan zeg je: Hier werkt die suggestie wel enorm ver in. Maar wat is die suggestie? Die suggestie is de naam die wij gebruiken voor iets dat de magiër vroeger de beïnvloeding door een entiteit of een geest noemde. Dat is het veranderen van de energieverhouding in een mens, op welke wijze dan ook. En wanneer dat mogelijk is, dan moet het mogelijk zijn om krachten die die mens, normalerwijze slechts zeer gering of in beperkte mate bezit, op deze wijze te stimuleren.

Het denkbeeld dat zelfsuggestie grote werkingen heeft, kun je in de meeste gevallen wel vergeten, het zijn alleen mensen die zichzelf geloven en die zijn er tegenwoordig niet veel meer. Maar (Koché ?) ging dus uit van het standpunt: wanneer je iemand voortdurend een denkbeeld voorhoudt, dan zal hij op de duur dit waarmaken. Het systeem is overgegaan naar de reclamewereld. De mens reageert daar inderdaad op; het is bewezen bij een onderzoek in de Verenigde Staten, dat suggestie, ten aanzien van smaak, van een bepaald product overkwamen, zodat

een zelfde product, onder twee verschillende verpakkingen verkocht, verschillende smaakreacties opwekte. Een eigenaardig verschijnsel. En nu kom ik even terug op wat ik zei over meer dimensies. Wanneer er méér dimensies zijn en de mens in die dimensies bestaat, hoe beperkt dan ook, dan moet hij over de vermogens beschikken om de werkingen van die dimensies te constateren, zeker wanneer hij een voortdurend contact daarmee heeft. Wanneer hij deze mogelijkheden niet, of weinig gebruikt, dan zullen zij, evenals spieren, een vorm van Atrophie gaan vertonen; er is geen reactie meer. Wanneer zij die oefenen, dan krijgen zij wel het vermogen om uit die andere dimensies waar te nemen. En zij hebben geen referentiewaarden in de termen van hun eigen wereld. Dan zou je de referentiewaarden kunnen scheppen, zuiver fantastisch, en op grond daarvan kunnen zeggen: nu heb je een verklaring voor wat je doet en daardoor wordt het aanvaardbaar voor jezelf wat je doet en kun je die resultaten niet alleen meer ondergaan, maar je kunt er mee werken. Zodra een mens daar een formule voor heeft, of die klopt of niet, kan hij er mee werken. Zolang als hij alleen maar experimenteel, zonder samenhangen te zien, dan heeft hij soms resultaat, maar het gaat steeds weer verloren.

Ik geloof dat de magie dat tot stand heeft gebracht in het verleden, en ik geloof dat ook daarom de magie, in deze tijd, een ontwikkeling tegemoetgaat. Laten wij niet vergeten dat er een tijd is geweest van het zuivere fysiek onderzoek, het natuurwetenschappelijk onderzoek, waarbij je, door de aard der proeven, met beperkte middelen als éénling kon zoeken en werken. Dat is in deze tijd niet meer mogelijk. Je hebt een te uitvoerige apparatuur nodig, je hebt ruimte en grondstoffen nodig, je kunt dat zelf niet meer doen. Maar de mens die ééns tot dat onderzoek werd geprikkeld, wordt toch geprikkeld tot andere onderzoekingen. Deze mens grijpt naar geestelijke theorieën en experimenten, die hij al dan niet van een naam voorziet, maar die hem in feite invoeren in de wereld die men magie noemt. Het magisch element is voor de mens onmisbaar. Ik wil niemand beledigen en niets zeggen over de feitelijke kwaliteiten, maar het is toch zeer eigenaardig dat het vervangen van de waarde in een voorwerp, in de oude magie, een grote rol heeft gespeeld. Men wist bv. de ziel van iemand of een demon te vangen in een kruik, in een bepaald kleizegel, men wist geesten te bezweren opdat zij gebruiksvorwerpen zouden bewonen en daarmee waren zij eigenlijk getransfigureerd. Zij waren nog wel zichzelf, maar zij hadden een totaal andere functie en werking gekregen. Wanneer ik denk aan de communicatie in de katholieke kerk, dan valt mij op dat datzelfde principe hier nog wordt gebruikt. Ook hier hetzelfde element: ritueel, aanroeping en een verandering van een substantie in inhoud en kracht, die uiterlijk zichzelf gelijkblijft. Nu wil ik helemaal niet zeggen dat men in de oudheid altijd werkelijke demonen gevangen heeft genomen en ik wil helemaal niet beweren dat ik een bepaalde leerstelling aanhang ten aanzien van een gewijde hostie bv. Maar ik weet wel dat een hostie, die op deze wijze behandeld is, bij diegene die eraan gelooft, want dat is erg belangrijk; het is dus een geloofsrelatie, bijzondere werkingen toevoeg kan brengen, soms van emotionele of geestelijke aard, maar in bepaalde gevallen ook zuiver lichamelijke reacties. Ik stel: wanneer dat zo

ver is overgel^{ov}erd, dan moet dat ergens ingeroest, ingeënt zijn in de mentaliteit van de mens. De mens kan het bovennatuurlijke verwerpen, maar hij kan zich niet ontdoen van de hunkering daarnaar, hij kan zich niet ontdoen van de poging om er toch contact mee te krijgen, om er toch mee te werken. Dat voert mij dan tot enkele conclusies:

1°. Het feit dat het magisch aspect in het leven voor bijna elke mens een rol speelt, zonet voor allen, impliceert volgens mij dat het krachten en waarden zijn die de mens in zich ontwikkelen kan en kan gebruiken.

2°. Ik stel dat de tijd inderdaad te beschouwen is als een dimensie en de loop der jaren vergeleken kan worden met een soort weg die men gaat. Een weg blijft altijd aanwezig, ook wanneer degen die hem gaat op een bepaald punt daarvan zich bevindt. Wie overzicht kan krijgen, kan de hele weg overzien. Wat méér is: Hij kan zowel uit het verleden iets putten als naar de toekomst iets overbrengen. Ik ben ervan overtuigd dat voor de mens deze mogelijkheid inderdaad aanwezig is en dat zij, ofschoon mentaal hoofdzakelijk, in deze periode op de duur zelfs meer materiële mogelijkheden met zich gaat brengen.

3°. Ik ben ervan overtuigd dat de krachten die in de mens schuilen en die reeds nu, zij het beperkt, door een juist richten en concentreren daarvan bruikbaar blijken voor het veroorzaken van effecten in de wereld van de mens, in steeds grotere mate gebruikt zullen worden en zelfs zullen moeten worden, mede als gevolg van de sociale ontwikkelingen zelfs, en daardoor voor die mens een gebied zullen openen van werkingen en invloeden van niet stoffelijke aard die op de duur in zijn levend denkpatroon geïntegreerd worden en als zodanig ophouden magie te zijn en worden tot weten.

Ten laatste ben ik ervan overtuigd dat veel van hetgeen in uw maatschappij op dit ogenblik gebeurd een vorm van magie is, het scheppen van een illusie in de hoop dat zij waar zal worden. Denkt u maar aan de leuze om een crisis te verdrijven: "Keep smiling", alsof uw glimlach de crisis zou verdrijven! Neen, maar zij kan wel de angst daarvoor verdrijven en daardoor een juistere en minder paniekachtige reactie op de omstandigheden mogelijk maken; een vorm van magie zou ik zeggen. Ik meen dat de mens deze dingen, dit gebruik van allerhand in feite zinloze symbolen en symbolische handelingen moet zien voor wat zij zijn: Een vorm van magie. Het vaandel bij een regiment en het eerbetoon daaraan is voor mij een vorm van magie; een poging van de krachten die in het verleden aanwezig waren a.h.w. over te dragen aan het heden, een poging om een soort transsubstantiatie tot stand te brengen.

Wanneer wij de mens zien men zijn eedsformules, met zijn beloften en geloften, dan weten wij dat die woorden op zich ledig zijn. Gelijkzeitig ontstaat daardoor toch een psychische dwang. Ik geloof dat het handteren van dergelijke dingen, zonder daarbij uit te gaan van de psychische reactie die zij veroorzaken, inderdaad ook een vorm van magie is. Ik meen zelfs dat het grootste gedeelte van uw regeringen in feite als een vorm van magie kan worden beschreven. Ik zie het verschil niet in tussen de dans van de tovenaer of chamaan en de eigenaar-

dige convulsies die bv. in de Verenigde Staten de contestanten, voor de plaats van president, hebben uitgevoerd. Ik zie daar dezelfde plichtigheden, dezelfde rituelen, dezelfde zinloosheid die toch tot zin moet voeren. Juist de erkenning van dit onredelijk magisch element, in een groot gedeelte van uw huidige maatschappij, zou kunnen voeren, volgens mij, tot een reëlere benadering van de nu bestaande mogelijkheden en omstandigheden. Het zou de erkenning van de waarde van de mens eveneens bevorderen. Ik meen dat juist door het hechten aan de woorden en niet aan de werkelijkheden, men de waarde, de betekenis van de mens enerzijds is gaan overschatten, terwijl men anderzijds absoluut geen rekening houdt met zijn eigen wezen, de menselijkheid die grotendeels onredelijk is. Ik meen dat het begrip voor de magische structuren van de maatschappij ook een eenvoudiger en juist oordeel, mogelijk maakt dan aanzien van de mens en een menselijkere benadering van de mens, dat lijkt mij ook belangrijk.

Ten allerlaatste: Wij horen voortdurend idealen en plannen verkondigen, waarvan de verkondigers, met enig nadenken, weten dat zij zeker op de wijze dat zij ze verkondigen niet te verwezenlijken zijn. Hun verkondiging wordt echter intenser, naarmate zij de onmogelijkheid daarvan meer aanvoelen en zij geven zich daaraan sterker over. Hier krijgen wij het a.h.w. uitzenden van geesten, het uitzenden van beelden die niet reëel zijn, in de hoop daarmee reële resultaten te behalen. Zou men zich realiseren wat men doet, dan zou men dit, mijns inziens bewust en meer gericht kunnen doen. Ook dat zou zeker voor uw maatschappij een grote vooruitgang zijn.

Nu is er een hiernamaals. Dit is niet, zoals de mensen denken, een superwereld, een menselijke wereld. Het is een andere bestaanstoestand waarin, uiteraard der zaak wat andere kwaliteiten optreden, maar waarbij de persoonlijkheid weinig verandering ondergaat. Rekening houdende hiermee, zoals ik dat ervaren heb, zou ik willen stellen: dat de verschillen tussen werelden van de geest en die van de mensen, zeker niet zo groot zijn als men veronderstelt. Dat de grenzen die het menselijk denken trekt tussen leven en dood, in feite niet zo intons en gesloten zijn als zij lijken. Ik meen dat die grenzen grotendeels voortkomen uit ons denken en onze benadering van elkaar. Dat is niet alleen een fout van de mensheid; het is zeker ook een fout die bij de geest is. Ook wij denken nog verkeerd. Ons beeld van wereld en mogelijkheden is verkeerd. Maar er is in ieder geval een vorm van voortbestaan. De mens die een voortbestaan aanvaardt, moet ook aanvaarden dat hijzelve, door een wijziging van situatie, niet zonder meer verandert. De mens die vandaag aan de dag beter begrip heeft voor wat hij noemt: de magische aspecten, zal zeker ook na zijn dood gemakkelijker de andere regels en wetten van een totaal andere bestaansvorm, waarin hij zich bevindt, kunnen accepteren. De magie lijkt mij in vele gevallen dicht te komen van de wezenlijkheden van een bestaan in de geest; verkeerd vertaald, verwrongen gespiegeld misschien, vol van van bijgelovigheden, maar toch een benadering. Ik geloof ook dat je, op basis hiervan moet zeggen: De mogelijkheid van contact, tussen de wereld van de geest en de wereld van de mensen is aanwezig en een juistere

wisselwerking tussen deze beiden zou kunnen voeren tot veel grootsere resultaten.

Hiermede heb ik mijn onderwerp beëindigd, maar het staat u vrij om in te gaan hierop, indien u dit wenst.

Vraag: Wanneer kan men een goed magisch gebruik hebben en wanneer een slecht,

Antw.: Mag ik een zeer eenvoudige vergelijking geven? Wanneer u een auto hebt, is dat een auto. Als het een goede is, dan kun je hem gebruiken op een levensgevaarlijke wijze, andermans leven er zelfs mee vernietigen als met een wapen. Je kunt datzelfde voertuig ook gebruiken om anderen snel en afdoende ter plaatse te brengen, wanneer zij ergens heen moeten. Zo is het met magie ook; de kracht is dezelfde. Of om het iets vromer te formuleren: De basis van de magie is dat onbekende dat wij Goddelijke kracht noemen, echter gericht door de mens. Is het te zijnen behoeve en ten nadele van anderen gericht, dan spreken wij van een verkeerd gebruik, of zwarte magie. Is dit gericht ten voordele van anderen, onder conditie van harmonie, dus niet verstorend zijn in het geheel, dan is zij goed of wit. Het gebruik van magische krachten wordt dus niet gelimiteerd doordat zij voor sommige dingen wél en anderen niet gebruikt kunnen worden, maar u wordt wel gelimiteerd door uw eigen besef van "goed" en "kwaad" en door het feit dat u anderen met deze krachten niet moogt schaden. Wanneer u daarmee rekening houdt dan heeft u de oplossing.

Vraag: Kunt u het woord: wisselwerking nader omschrijven a.u.b.

Antw.: Laten wij het heel eenvoudig zeggen: Wanneer een wagen met een betrekkelijk grote snelheid tegen een andere aanbotst, u ziet dat misschien bij het rangeren van spoorwagens wel eens, dan wordt in gelijke mate de éne wagen afgeremd, terwijl de andere bewegingsenergie overneemt en zich in beweging zet. Dat is de wisselwerking dus tussen de dode of staande massa en de zich bewegende massa. De energie wordt verdeeld. Zo kunnen wij energie overbrengen. BV. Wanneer ik te maken heb met een zeer eenvoudige ontvanger, dan zal elke ontvangst door deze ontvanger gelijktijdig die ontvanger, in beperkte mate, doen functioneren als zenden. Wanneer wij nu tussen geest en stof ^{over} ~~xxxxxx~~ wisselwerking spreken dan moeten wij ons realiseren dat een groot gedeelte van de gedachtenwereld van de mens ergens op het niveau ligt dat voor de geest kenbaar is. Terwijl omgekeerd de wereld van de geest, en bepaalde uitingen daarvan, invloed kunnen hebben op het gedachte en gevoelsleven van de mens. Wanneer de mens iets veroorzaakt dan kan dat dus in de geest een beweging tot stand brengen, maar die beweging veroorzaakt dan weer een soort terugkoppelingseffect en dus veranderingen in de relatie: geest - wereld en daaruit volgen dan weer bepaalde resultaten. Is dat voldoende?

Zo kunnen wij nu dit onderwerp als afgehandeld beschouwen.

Wij hebben ons beziggehouden met de mens en met de magie, maar zonder mens zou er geen magie zijn. Magie is het product van rede en emotie in de mens. En de magische werking, zoals die zich op de aarde manifesteert, is althans voor een zeer groot gedeelte eveneens toe te schrijven tot mentaal en emotionele werkingen.

die in een mens, of een daarmee vergelijkbaar wezen, worden veroorzaakt. Dit laatste zeg ik omdat ook dieren magisch kunnen worden beïnvloed, terwijl onder bepaalde omstandigheden dieren ook een mens kunnen beïnvloeden op een wijze die wij magisch mogen noemen.

Ik heb hiermede geprobeerd, een drietal lezingen afsluitend, een denkbeeld te geven omtrent uzelf. Want wat ik zeg over uw wereld, is niet zo belangrijk. Belangrijk bent uzelf. U hebt bepaalde denkbeelden: Waarom? Er zijn bepaalde dingen waar u voor terugschrikt, of die u verwerpt, of die u niet wilt zien, waaraan u niet wilt denken! Waarom? Wat is datgene wat u maakt tot wat u bent? Wanneer u uzelf volledig redelijk benaderd, dan zult u nooit een werkelijke conclusie bereiken. U moet altijd rekening houden met een deel van uw eigen emotionaliteit, met een deel van uw eigen onredelijkheid en u kunt zelfs dit niet alles terugwerpen op het onderbewustzijn of iets dergelijks. Realiseer u welke invloeden en factoren in u werkzaam zijn. Wanneer u dit doet en daarbij de onredelijke elementen, die onbegrijpelijke elementen leert erkennen, zult u zien dat zij in uw leven een bepaald resultaat teweegbrengen. Die samenhang is te overzien, ook al kun je niet precies weten hoe het werkt, dan kun je op die manier uw eigen leven meer beheersen, meer jezelf zijn. Het is belangrijk dat een mens zichzelf is. Het is belangrijk dat de mens niet de willoze weerkaatsing wordt van een gemeenschap die hem domineert, een ziellose spreekbuis voor de gedachten van anderen. Om waarlijk te leven en bewust te zijn, in uw eigen wereld op dit ogenblik, of in de onze, zult u uzelf moeten zijn. En daarom is het belangrijk dat u uw eigen beweegredenen ontleed, dat u begrijpt dat er ook in u, op een of andere manier, elementen schuilen die je met "magisch" zou kunnen omschrijven. Dat voel van de formules die u voor uzelf steeds heen prevelt om uw gelijk te bewijzen, in feite niet volledig rationeel en aanvaardbaar zijn, dat zij eerder een soort magische formule vormen waardoor u zich van de werkelijkheid wilt verwijderen. Erken uw eigen problemen, erken uw eigen onzekerheden zo goed als de werkingen die in u aanleiding zijn tot een bepaalde handelwijze en die u vaak in staat stellen om opeens méér te begrijpen en méér te presteren dan mogelijk leek.

Leer uzelf kennen en het onbekende deel van uzelf gebruiken. Wanneer u dat doet, dan zult u misschien niet onmiddellijk geloven aan God op een bepaalde manier, u zult onmiddellijk voorstander worden van spiritisme of van weet ik welke vorm van magisch streven of hoe u het ook noemen wil. Maar u zult wel bewuster leven en u zult, bij uzelf en anderen, de onbekende invloeden zodanig leren kennen en leren beseffen dat u daardoor in staat bent op eigen benen te staan, zelfbewust te leven en de krachten die zich rond en naast u bevinden, vanuit onze wereld misschien zelfs, te erkennen.

Volgende maal zullen wij verdergaan met een wat andere rooks onderwerpen, waarbij wij waarschijnlijk terug~~g~~ gaan komen op de relativiteit, betrekkelijkheid van waarden dus en daarnaast, voor 1973 noodzakelijk, in te gaan op actiemogelijkheden en actie noodzaken.

Dank voor uw aandacht en goede avond.